

שנכתב בצורה רגילה, (14) "המצוה והחקים", משמע שיש חילוקי דינים בין שני סוגי השטרות, אלו דברים שבין שטר פשוט למקושר.

הא כיצד, במה הם חלוקים?

זה הפשוט, עדין שנים. וזה המקושר, עדין שלשה.

זה הפשוט, עדין מתוכו. וזה המקושר, עדין מאחוריו.

ודנה הגמרא: ואיפוך אנא? שהפשוט יהיו עדין שלשה, והמקושר עדין שנים?

ומתרצת הגמרא: מתוך שנתרבה בקשריו, נתרבה בעדיו.

רמי בר יחזקאל אמר: מהכא אנו למדים: דכתיב [דברים יט טו] "על פי שנים עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר".

אם תתקיים עדותן בשנים, אם אפשר לדרון על פי שני עדים בלבד, למה פרט לך הכתוב

ב"שלשה"?

לומר לך, שנים לשטר פשוט ושלשה למקושר.

ודנה הגמרא: ואיפוך אנא?

ומתרצת הגמרא: מתוך שנתרבה בקשריו, נתרבה בעדיו.

ומקשה הגמרא: והני, להכי הוא דאתו? וכי כל המקראות הללו באו כדי לדרוש מהם דיני שטר פשוט ומקושר. והלא כל חד וחד, למילתיה הוא דאתא, כל מקרא לגופו הוא בא ללמד.

שהרי המקרא הראשון נדרש לכדתניא:

"שדות בכסף יקנו וכתוב בספר וחתום". עצה טובה קא משמע לן ירמיה. אמר להם עצה טובה, שכל אחד יכתוב שטר על שדהו ולשומרו כדי שלא יזדקק למצוא עדים על בעלותו כשיקום מי שיעורר על כך. (15)

ואילו המקרא השני, "ואקח את ספר

אין לו קשרים כלל. אלא שנתרבה טרחו בקשריו. ריטב"א.

14. כך מפרש הרשב"ם. והר"י מיגש מפרש, שהוא נייר החלק שנשאר בסוף השטר. ובא הכתוב להשמיענו שלא נחשוש, כיון שאין העדים חתומים במקושר בסוף השטר, שמא יבא להוסיף שם דברים ולכן היה לנו להקפיד לא להשאיר נייר חלק בסוף השטר, קא משמע לן שאינו חוששים לכך מהטעם האמור לקמן בגמרא.

ועוד יש לפרש, כיון שהעדים חותמים במקושר מאחורי השטר נמצא שחתיתם היא על מקום גלוי שהרי אין לפני חתימתם כתב אלא

ניר גלוי, ואף על פי כן, השטר כשר ואין לחשוש לזיוף.

15. וביאור הכתוב "וכתוב בספר" זה טופס השטר. "וחתום" זה תורף השטר שמצינו בש"ס שתורף השטר נקרא חתימה. "והעד עדים" כפשוטו. וכן המקרא השני "ואקח את ספר המקנה" זה הטופס. "ואת חתום" זה התורף. "ואת הגלוי" זה העדים שחותמים על הגליון. "המצוה והחקים" שגם בפשוט יש הרבה דינים שצריך לזוהר בהם, שלא יחתמו העדים לא למעלה ולא מהצד אלא מתחתיו ושלא ירחיקו העדים מהשטר יותר משורה אחת. תוס' ד"ה שדות בעמוד הקודם.